

ಸಮಯೋಚಿತ ಪದ್ಯಗಳು

(ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ಕಾಲೋನಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

ಶ್ರೀರಾಮಮಂದಿರ, ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ಕಾಲೋನಿ

ಬೆಂಗಳೂರು-560 019

ಮುನ್ನುಡಿ

'ವಾಗ್‌ಭೂಷಣಂ ಭೂಷಣಂ' ಎಂಬುದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸುಭಾಷಿತ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರ ಮುಕ್ತಿನ ಹಾರ ಮುಂತಾದವು ಅಲಂಕಾರಗಳಲ್ಲ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾತು ಅಲಂಕಾರ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾರದರು ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಂತೆ. 'ವಾಗ್ವಿದಾಂ ವರಃ'. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಹನುಮಂತನ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಆತನ ಮಾತಿನ ಧಾಟಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನೂ ಸಹ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ "ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಈತನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ, ನೋಡು! ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸ್ಪುಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಡವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುವೇಗವಾಗಿಯೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾತಿನ ಶೈಲಿ ಮಧುರವೂ ಚೇತೋಹಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ವಾಣಿಯು ಯಾರನ್ನು ಆನಂದಗೊಳಿಸದು?" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. (ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ. ಸರ್ಗ ೩). ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಿತಭಾಷಿ, ಹಿತಭಾಷಿ, ಸ್ಮಿತಭಾಷಿ, ಮೃದುಭಾಷಿ, ಮಧುರಭಾಷಿ, ಪೂರ್ವಾಭಾಷಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನೆಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ' 'ಮಾತಾಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯಿತು' ಎಂದು ಗಾದೆಗಳುಂಟು. "ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮುತ್ತು ಸುರಿದಂತಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ. ಮಾತೆಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರ.

ನುಡಿಯೊಡನೆ ನಡೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ನೀತಿಕೋವಿದರೂ ಪಂಡಿತರೂ ಆದ ಕವಿಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀತಿಶತಕ, ಸುಭಾಷಿತಮಂಜರಿ, ಸುಭಾಷಿತನೀವಿ, ಸುಭಾಷಿತ ಭಾಂಡಾಗಾರ, ಸಮಯೋಚಿತ ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸುಭಾಷಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ರಮಣೀಯವಾದವು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ನೀತಿಬೋಧಕವಾದವು. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕವು. ಚಾಟು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಚಾಟಿಯ ಹೊಡೆತದಂತೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಬಲ್ಲವು. ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತಿಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲವು. ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಲ್ಲವು. ನುಡಿದವರ ನುಡಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕವು.

ಹೀಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್.ವಿ.ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಭಾಷಾತ್ರಯ ಪಂಡಿತರು. ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿದ ಸಮಯೋಚಿತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವ ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಇದೆ, ಧರ್ಮವಿದೆ, ಚಮತ್ಕಾರವಿದೆ. ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವು. ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ಲೋಕ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲಲಿತಶೈಲಿಯ ಈ ಅನುಷ್ಠುಪ್ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಮನನ ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ಕಂಠಗತವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ವಿ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೂ ಈ

ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

12-5-2002

ವಿದ್ವಾನ್

ಎನ್. ರಂಗನಾಥಶರ್ಮಾ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಸಮಯೋಚಿತ ಪದ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಈ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಎನ್.ವಿ.ಅನಂತರಾಮಯ್ಯನವರು, ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ಕಾಲೋನಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ವತಿಯಿಂದ ಮುದ್ರಣ-ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿದರು. ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥಶರ್ಮಾ ಅವರು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರಭಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಹಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕ ಶ್ರೀ ಎನ್.ವಿ.ಅನಂತರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೂ, ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗನಾಥಶರ್ಮಾ ಅವರಿಗೂ, ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಭಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೂ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

16-11-2002

ಎಸ್. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ಕಾಲೋನಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ

(9 ಪುಸ್ತಕಗಳು—ಸುಮಾರು 5000 ಪುಟಗಳು) ರೂ. 560-00

ಭಗವನ್ನಾಮಾವಳಿ (6ನೇ ಮುದ್ರಣ) ರೂ. 40-00

ಶ್ರೀನಂದ್ಯಾಗವತ ದಶನು / ಏಕಾದಶ / ದ್ವಾದಶ ಸ್ತಂಭಗಳು
(ಮೂಲ ಅನುವಾದ) ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ರೂ. 120-00

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಾವಳಿ
(108 ಅಷ್ಟೋತ್ತರಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ) ರೂ. 60-00

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು
(ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು) ರೂ. 50-00

ಶ್ರೀ ರಾಮಕಥಾ ವೈಭವಮ್ ರೂ. 25-00

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಗಣಪತಿ ವ್ರತ ಕಥಾ ರೂ. 15-00

ಸ್ತೋತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ರೂ. 15-00

ಶ್ರೀರಾಮನಾಮ ವೈಭವಂ ರೂ. 10-00

ಶ್ರೀ ಅಲಿತಾನಾಮಾವಳಿಃ
(ಸಹಸ್ರನಾಮ ತ್ರಿಶತೀಸ್ತೋತ್ರ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ) ರೂ. 15-00

ದೇವತಾರ್ಚನಾ ರೂ. 5-00

ಗಣಪತಿ ಅರ್ಥವರ್ ಶೀರ್ಷ ರೂ. 5-00

ಶ್ರೀರಾಮಕರ್ಣಾಮೃತ ರೂ. 2-50

ಋಗ್ವೇದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮ್ ರೂ. 1-25

ಯಜುರ್ವೇದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮ್ ರೂ. 1-25

ಭರ್ಮಾವತಾರ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ರೂ. 10-00

ಶ್ರೀರಾಮ ರಕ್ಷಾ ಸ್ತೋತ್ರ ರೂ. 10-00

ಪವನಾನ ಸೂಕ್ತ ರೂ. 30-00